

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strawczynie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 10 364 osoby.

Wójtem Gminy jest Pan Tadeusz Tkaczyk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie został utworzony na mocy Uchwały Nr 9/39/91 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 20 grudnia 1991 roku w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej pod nazwą „Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie”.

Ośrodek posiada własny REGON 292392864 i NIP 959-14-74-070.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie jest Pani Wiesława Jarząbek.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXX/229/09 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 24 września 2009 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie.

W Statucie jednostki widnieje nieobowiązująca już ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (w obecnym systemie prawnym obowiązuje ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych) oraz nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W dokumencie tym należy przywołać również ustawę z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Statut Ośrodka należy uaktualnić również w zakresie zadań własnych oraz zleconych, wykonywanych w zakresie pomocy społecznej.

Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 27 lipca 2011 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie. Regulamin należy uaktualnić w zakresie struktury organizacyjnej Ośrodka.

Upoważnienia Wójta Gminy Strawczyn z dnia 30 grudnia 2004 roku dla Kierownika GOPS do prowadzenia postępowania w sprawie zadań własnych i zleconych określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 92/2004 Wójta Gminy Strawczyn z dnia 30 grudnia 2004 roku.

Upoważnienia Wójta Gminy Strawczyn z dnia 28 grudnia 2012 roku dla Kierownika GOPS do prowadzenia postępowania w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wydawania w tych sprawach decyzji, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 120/2012 Wójta Gminy Strawczyn z dnia 28 grudnia 2012 roku.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Smolanko – koordynator kontroli - inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 121/2013 z dnia 20 lutego 2013 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Murawską,
2. Katarzyna Turkowska – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 122/2013 z dnia 20 lutego 2013 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Murawską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Strawczynie* pod pozycją Nr 1/2013.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 21 – 22 lutego 2013 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

- 1. Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
- 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
- 3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
- 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.*
- 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie mieści się w budynku Urzędu Gminy przy ulicy S. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn, tel. 41 303 80 18. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek zajmuje trzy pomieszczenia. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej, warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Urzędu Gminy w Strawczynie lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strawczynie zatrudnionych jest zatrudnionych jest ogółem 8 pracowników. Przedmiotem kontroli była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej. W kontrolowanej jednostce w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 6 pracowników, w tym: kierownik oraz 6 pracowników socjalnych. (Załącznik Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = $10\ 364/5 = 1\ 727$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 rok o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 727 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczyźnie (Załącznik Nr 2 – Materiały do kontroli – opis zadań) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2012 wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **54 osób**, w tym dla **42 osób samotnych** na łączną kwotę **194 517 zł**. Za **40 osób** Ośrodek opłacał składkę zdrowotną. W roku 2013 do dnia kontroli GOPS Strawczyźnie przyznał 40 zasiłków stałych oraz opłacał składkę zdrowotną za 33 osoby.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

8141Rs/19/2013, 8141Rs/7/2012/2, 8141Rs/7/2012, 8141Rs/7/2013, 8141Rs/16/2013/3, 8141Rs/41/2013, 8141Rs/5/2013, 8141Rs/13/2012, 8141Rs/16/2013, 8141Rs/19/2012/3, 8141Rs/1/2012, 8141Rs/1/2012/2, 8141Rs/37/2013, 8141Rs/48/2012, 8141Rs/25/2013, 8141Rs/3/2012, 8141Rs/3/2012/2, 8141Rs/32/2013, 8141Rs/9/2012, 8141Rs/9/2012/2, 8141Rs/2/2013.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. W dokumentacji często brak zaświadczenia lub oświadczenia o wielkości posiadanego gospodarstwa rolnego. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje te zmienione zostały z urzędu, jednak w kilku przypadkach przed ich wydaniem nie zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe. Zgodnie z art. 107 ust. 4, w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. Jedną z danych, która uległa zmianie w wywiadzie środowiskowym jest oczywiście kryterium dochodowe.

W decyzjach przyznających świadczenia widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Brak było natomiast zapisu o rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a w decyzjach, w których klient miał przyznawaną składkę zdrowotną również ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. W kilku decyzjach odnotowano brak zapisu o sposobie i dacie realizacji świadczenia. W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu zasiłku stałego w większości klienci odbierali osobiście, potwierdzając to datą i podpisem.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie (Załącznik Nr 2 – Materiały do kontroli – opis zadań) oraz ze sprawozdania MPiPS-03 za rok 2012 wynika, iż w 2012 roku pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano dla **96 osób**, powodami przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 62, niepełnosprawność – 23 oraz długotrwała choroba - 11. Kwota wypłaconych świadczeń wynosiła **69 888 zł**. W 2013 roku zasiłku okresowego udzielono dla 11 osób. Wysokość zasiłków zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

8141/Ro/6/2013, 8141Ro/72/2012, 8141Ro/60/2012, 8141Ro/40/2012, 8141Ro/28/2012/2, 8141Ro/94/2012, 8141Ro/83/2013, 8141Ro/83/2012, 8141Ro/69/2012, 8141Ro/38/2012/2.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia o dochodach z zakładów pracy, odcinki rent, emerytur, zaświadczenia z powiatowego urzędu pracy. W dokumentacji często brak zaświadczenia lub oświadczenia o wielkości posiadanego gospodarstwa rolnego. Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz kodeksu postępowania administracyjnego. W decyzjach administracyjnych, wydanych na wsparcie w formie zasiłków okresowych zespół kontrolny odnotował brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz

kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W wywiadach środowiskowych odnotowano poprawki naniesione korektorem. Decyzje administracyjne wydawane zgodnie z obowiązującym terminem, wynikającym z kodeksu postępowania administracyjnego. Zastrzeżenia inspektorów kontrolujących wzbudził termin wypłaty świadczenia. W kilku przypadkach odnotowano, iż zasiłek okresowy wypłacano jednorazowo, np. dwa miesiące od daty złożenia wniosku. Przykład: wniosek – 29.08.2012 r., wywiad – 11.09.2012 r., zasiłek przyznany decyzją z dnia 27.09.2012 r. na okres od 1.08.2012 r. do 30.09.2012 r., termin wypłaty świadczenia – 26.10.2012 r. – wypłata jednorazowa w łącznej kwocie. Zdaniem zespołu kontrolującego klient w takich przypadkach zbyt długo oczekuje na wypłatę zasiłku okresowego.

W decyzjach administracyjnych informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wnosi się zastrzeżeń.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS w Strawczynie oraz ze sprawozdania z realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2012 wynika, iż w 2012 roku pomocy w ramach Programu udzielono ogółem dla **621 osób**. Pomocy w formie posiłku udzielono dla **308 osób**, w tym dla 54 dzieci do 7 roku życia oraz 254 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2012 roku zasiłku celowego w ramach Programu udzielono **313 osobom** na łączną kwotę **63 624 zł**. Ogólny koszt Programu w 2012 roku wyniósł **156 546 zł**, z tego dotacja 117 410 zł oraz środki własne 39 136 zł. W roku 2013 do dnia kontroli zasiłku celowego w ramach Programu udzielono **15 osobom**.

Wykaz placówek oświatowych z terenu gminy Strawczyn, w których prowadzone jest dożywianie (Zał. Nr 3):

Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba dzieci	Koszt posiłku
Zespół Placówek Oświatowych w Strawczynie	Jedno gorące danie	62	2,50 zł
Zespół Placówek Oświatowych w Oblęgorku	Jedno gorące danie	61	2,00 zł
Zespół Placówek Oświatowych	Jedno gorące danie	22	1,00 zł

w Promniku			
Szkoła Podstawowa w Chelmcach	Jedno danie gorące	42	1,50 zł
Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu	Drugie śniadanie	14	1,50 zł
Szkoła Podstawowa w Rudzie Strawczyńskiej	Drugie śniadanie	11	1,90 zł
RAZEM		212	

Z danych przekazanych przez Kierownika wynika, iż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie w 2012 roku opłacał za dożywianie (jedno gorące danie lub całodzienne wyżywienie) 36 dzieci, uczęszczających do szkół poza terenem gminy.

Jak wynika z powyższej tabeli, nie we wszystkich szkołach dożywianie prowadzone jest w formie gorącego posiłku, co nie jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z wyjaśnień Kierownika GOPS w Strawczynie wynika, że są to szkoły małe, które nie dysponują zapleczem kuchennym. W Szkole Podstawowej w Korczyni brak jest dożywiania, prowadzony catering nie spełniał oczekiwań rodziców. Rodziny te zostały objęte pomocą w formie zasiłków celowych na zakup żywności. (Zał. Nr 4 – wyjaśnienia Kierownika GOPS w sprawie dożywiania).

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej pomocy w formie **posiłku** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

8141Rd/114/2012, 8141Rd/110/2012, 8141Rd/76/2012, 8141/20/2012, 8141/6/2012/2, 8141Rd/126/2012, 8141Rd/112/2012, 8141Rd/77/2012, 8141Rd/17/2012, 8141Rd/8/2012

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie zasiłków celowych**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

8141Rc/102/2012/P, 8141Rc/101/2012/P, 8141Rc/89/2012/P, 8141Rc/84/2012/P, 8141Rc/114/2012/P, 8141Rc/103/2012/P, 8141Rc/65/2012/P, 8141Rc/62/2012/P, 8141Rc/10/2013/P.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno – bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustaw: o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie

dożywiania” oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zespół kontrolny odnotował, iż w decyzjach brak było zapisu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W decyzjach administracyjnych błędnie wpisywano Uchwałę Rady Gminy w Strawczyniu a dnia 01.08.1996 roku Nr 24/55/96 w sprawie zmian w Regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy w Strawczyniu.

W niektórych wywiadach środowiskowych odnotowano poprawki naniesione korektorem.

Do zasadności i celowości przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad 3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczyniu w roku 2012 nie świadczył usług opiekuńczych na terenie gminy. Jak wynika z wyjaśnień Kierownika Ośrodka, pomoc osobom starszym, wymagającym opieki udzielana jest przez rodziny w ramach świadczeń pielęgnacyjnych. Ponadto z wyjaśnień wynika, iż w budżecie gminy na rok 2013 znajdują się środki na pokrycie zapotrzebowania na świadczenie ewentualnej usługi. (Załącznik Nr 5 - wyjaśnienia Kierownika GOPS w sprawie usług opiekuńczych).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował specjalistycznych usług opiekuńczych. Według wyjaśnień ze strony Kierownika Ośrodka aktualnie na terenie Gminy Strawczyn nie występuje zapotrzebowanie na tego typu usługi.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczyniu skierował do domów pomocy społecznej. W 2012 roku do dps skierowano 7 osoby, Ośrodek wydatkował na ten cel **100 578 zł**.

Ad 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako

działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest praktycznie podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega głównie na: informowaniu o konieczności zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy w celu objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, uczestnictwa w szkoleniach, korzystania z ofert pracy, możliwości odbycia stażu, informowaniu o zasadach korzystania ze świadczeń na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych, możliwości udziału w programie reintegracji społecznej i zawodowej w CIS, motywowaniu do podjęcia działań zmierzających do poprawy sytuacji materialnej i zdrowotnej rodziny, informowaniu o sposobie uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, pomocy w pisaniu pism urzędowych, diagnozowaniu środowiska, kierowaniu do organizacji i instytucji udzielających pomocy specjalistycznej.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje z Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, służbą zdrowia, szkołami, Policją.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2012 roku pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczyźnie zawarli 26 kontraktów socjalnych, z czego 10 w ramach projektu systemowego PO KL. Pozostałe kontrakty dotyczyły głównie zarejestrowania się w PUP czy zgłoszenia do GOK w Strawczyźnie na spotkanie z przedstawicielami CIS.

Kontrakty sporządzone poza PO KL sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego. Kontrolowana jednostka jednak nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego poza projektem systemowym PO KL jako instrumentu pracy socjalnej.

Ad 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczyźnie ma zlecone do realizacji zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Brak jest jednak mowy o realizacji zadania w Statucie kontrolowanej jednostki.

Kierownik GOPS posiada upoważnienie do prowadzenia postępowania w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wydawania w tych sprawach

decyzji, wprowadzone Zarządzeniem Nr 120/2012 Wójta Gminy Strawczyn z dnia 28 grudnia 2012 roku.

W kontrolowanym Ośrodku na dzień kontroli nie zatrudniano asystenta rodziny.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego, posiłku przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur. W dokumentacji często brak zaświadczenia lub oświadczenia o wielkości posiadanego gospodarstwa rolnego.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje te zmienione zostały z urzędu, jednak w kilku przypadkach przed ich wydaniem nie zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe. Zgodnie z art. 107 ust. 4, w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. Jedną z danych, która uległa zmianie w wywiadzie środowiskowym jest oczywiście kryterium dochodowe.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydawanych na świadczenia z pomocy społecznej odnotowano brak zapisu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a w decyzjach na zasiłki stałe, w których klient miał przyznawaną składkę zdrowotną również ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. Dodatkowo w decyzjach z Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” błędnie wpisywano Uchwałę Rady Gminy w Strawczynie z dnia 01.08.1996 roku Nr 24/55/96 w sprawie zmian w Regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy w Strawczynie.

W kilku decyzjach przyznających zasiłki stałe odnotowano brak zapisu o sposobie i dacie realizacji świadczenia. W części wywiadów środowiskowych odnotowano poprawki naniesione korektorem. Decyzje administracyjne na wsparcie w formie zasiłków okresowych wydane zostały zgodnie z obowiązującym terminem, wynikającym z kodeksu postępowania administracyjnego. Zastrzeżenia inspektorów kontrolujących wzbudził termin wypłaty świadczenia. W kilku przypadkach odnotowano, iż zasiłek okresowy wypłacano

jednorazowo, np. dwa miesiące od daty złożenia wniosku. Przykład: wniosek – 29.08.2012 r., wywiad – 11.09.2012 r., zasiłek przyznany decyzją z dnia 27.09.2012 r. na okres od 1.08.2012 r. do 30.09.2012 r., termin wypłaty świadczenia – 26.10.2012 r. – wypłata jednorazowa w łącznej kwocie. Zdaniem zespołu kontrolującego klient w takich przypadkach zbyt długo oczekuje na wypłatę zasiłku okresowego.

Kierownik GOPS posiada odpowiednie wykształcenie na zajmowanym stanowisku. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 727 mieszkańców.

Warunki lokalowe Ośrodka są dobre, dają klientom możliwość przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W Statucie jednostki widnieje nieobowiązująca już ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (w obecnym systemie prawnym obowiązuje ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych) oraz nieaktualny publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W dokumencie tym należy przywołać również ustawę z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Statut ośrodka należy uaktualnić również w zakresie zadań własnych oraz zleconych, wykonywanych w zakresie pomocy społecznej.

Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie należy uaktualnić w zakresie struktury organizacyjnej Ośrodka.

Negatywnym jest fakt, iż nie we wszystkich szkołach dożywianie prowadzone jest w formie gorącego posiłku, co nie jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z wyjaśnień Kierownika GOPS w Strawczynie wynika, że są to szkoły małe, które nie dysponują zapleczem kuchennym. W Szkole Podstawowej w Korczyniu brak jest dożywiania, prowadzony catering nie spełniał oczekiwań rodziców. Rodziny te zostały objęte pomocą w formie zasiłków celowych na zakup żywności.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie nie świadczy usług opiekuńczych na terenie gminy. Jak wynika z wyjaśnień Kierownika Ośrodka, pomoc osobom starszym, wymagającym opieki udzielana jest przez rodziny w ramach świadczeń pielęgnacyjnych. W budżecie gminy na rok 2013 znajdują się środki na pokrycie zapotrzebowania na świadczenie ewentualnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Kontrolowana jednostka nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego poza projektem systemowym PO KL jako instrumentu pracy socjalnej.

GOPS w Strawczynie ma zlecone do realizacji zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednak na dzień kontroli nie zatrudniał asystenta rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Wykaz załączników:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Materiały do kontroli – opis zadań.
3. Wykaz placówek oświatowych z terenu Gminy Brody, w których prowadzone jest dożywianie.
4. Wyjaśnienia Kierownika GOPS w sprawie dożywiania.
5. Wyjaśnienia Kierownika GOPS w sprawie usług opiekuńczych.

Protokół sporządzono 19 marca 2013 r., podpisano 22 marca 2013 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Turkowska
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Wiesława Jarząbek – Kierownik OPS